

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Lambertus 4 te WESTERLO

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 48397-123844-123877

Instellingsnummer 123877

Instelling Sint-Lambertus 4

Directeur Jef VAN EYNDE

Adres Denis Voetsstraat 21 - 2260 WESTERLO

Telefoon 014-54.50.75

Fax 014-54.95.63

E-mail jef.vaneynde@silawesterlo.be

Website <http://www.silawesterlo.be>

Bestuur van de instelling VZW Vrij Onderwijs Westerlo en Omgeving

Adres Verlorenkost 1 - 2260 WESTERLO

Scholengemeenschap SGKSO Westerlo

Adres Denis Voetsstraat 21 - 2260 WESTERLO

CLB Vrij CLB Kempen

Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 01-02-2016, 02-02-2016, 03-02-2016, 04-02-2016, 05-02-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 05-02-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 22-03-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Chris VAN WOENSEL

Teamleden Sylvie DE KEUKELAERE, Olivier DOUVERE, Jorgen HUS, Vera
TIMMERS, Walter VAN DEN BRANDT, Vinciane VANDERHEYDE,
Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	8
4.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038).....	9
4.1.1.3 Bio-esthetiek in tso tweede graad in de studierichting Bio-esthetiek (leerplan D/2000/0279/025)	10
4.1.1.4 Bio-esthetiek in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan D/2013/7841/032)	12
4.1.1.5 Engels in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/056) en in tso derde graad in de studierichting Secretariaat-talen (D/2014/7841/020).....	15
4.1.1.6 Mode in het bso derde graad in de studierichting Moderealisatie- en verkoop (leerplan D/2010/0279/044)	19
4.1.1.7 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	22
4.1.1.8 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichting Moderealisatie en - verkoop (leerplannummer D/2012/7841/026)	24
4.1.1.9 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003)	28
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	30
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	32
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	32
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	33
5.1 Aanvangsbegeleiding	33
5.2 Leerbegeleiding	34
5.3 Evaluatiepraktijk	37
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	40
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	43
7.1 Wat doet de school goed?	43
7.2 Wat kan de school verbeteren?	43
7.3 Wat moet de school verbeteren?	43
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	44
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	44

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De Sint-Lambertusscholen bestaan uit vijf scholen, elk met een eigen instellingsnummer. Samen vormen ze de 'Scholengemeenschap voor Katholiek Secundair Onderwijs Westerlo'. Pedagogisch en organisatorisch hebben deze scholen zich echter opgedeeld in twee eenheden, namelijk een middenschool met de eerste graad van Sint-Lambertus 1, 2, 3 en 4 en een bovenschool met de tweede en derde graad van Sint-Lambertus 3, 4 en 5. Alle leerlingen van de eerste graad volgen les op de campus van Sint-Lambertus 1 en 2 en de twee vestigingen daarvan in Oosterwijk en Veerle-Laakdal. De leerlingen van de bovenbouw doen dat op de campus van Sint-Lambertus 3, 4 en 5. Omdat de scholengemeenschap de beoordeling van hun werking volgens die structuur wenst te kennen, heeft het doorlichtingsverslag van Sint-Lambertus 1 en 2 voor wat het algemeen beleid, de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de onderwijsprocessen betreft, ook betrekking op de eerste graad van Sint-Lambertus 3 en 4. De vakverslagen voor de eerste graad staan in het doorlichtingsverslag van de betrokken instellingsnummers.

2 SAMENVATTING

De Vrije Sint-Lambertusscholen zijn gelegen op een campus in een veeleer landelijk gebied en bieden een brede waaier van studierichtingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs aan. Deze zijn ingedeeld in de studiedomeinen Kunst en creatie, Welzijn en maatschappij, Economie en organisatie, Wetenschap en techniek en tenslotte Taal en cultuur. Het profiel van de studierichtingen varieert van praktisch over toegepast-praktisch en toegepast-theoretisch tot theoretisch.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsregelgeving respecteert. De onderwijsinstelling krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De instelling kent de tekorten en het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van de leef- en werkomgeving. Door de uitvoering van de geplande renovaties en het masterplan, kan het beleid op eigen kracht de resterende tekorten wegwerken.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Voor Engels in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen voldoet de leerplanrealisatie. Dat is ook het geval voor bio-esthetiek in de gelijknamige studierichting in de tweede graad tso, het project algemene vakken en mode in de derde graad bso Moderealisatie- en verkoop. De leerplanrealisatie voldoet niet voor het vak bio-esthetiek in de studierichting Schoonheidsverzorging in de derde graad tso.

Ook bij de evaluatie van de stage en de geïntegreerde proef stelde de inspectie een wisselend beeld vast binnen de studierichtingen. Zo zijn bij bepaalde studierichtingen de leerplandoelstellingen zwak of niet opgenomen bij de opdrachtomschrijving, de stageactiviteitenlijst en in de evaluatie.

De school levert voldoende inspanningen om de vakoverschrijdende eindtermen na te streven bij haar leerlingen, zij het dat dit doelgerichter kan gebeuren. Binnen de context 'Omgeving en duurzame ontwikkeling' en 'Sociorelationele ontwikkeling' streeft de school via de vakken en specifieke projecten de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na.

In het kader van het kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie de aanvangsbegeleiding, leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk onderzocht. Het onderzoek heeft aangetoond dat betreffende aanvangsbegeleiding en leerbegeleiding de school erin slaagt haar doelstellingen waar te maken. De schoolleiding heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding, die ze vertaalt in operationele doelstellingen met concrete acties.

De inspectie stelt een positief verband vast tussen de aanpak van de aanvangsbegeleiding, het klasmanagement en het onderwijsproces bij de beginnende leraren. Het breed opgevat begeleidingstraject kan gelden als een voorbeeld van goede praktijk.

De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg en concretiseert ze aan de hand van het zorgcontinuüm. Voor de 'Zorg voor het leren' stelde de school een stappenplan op met een duidelijke rol voor vak- en klasleraren, graadcoördinatoren en directies. Zoals al bleek tijdens de vorige doorlichting spelen de leerlingdiensten, die ook instaan voor de zorgklas, een belangrijke rol bij het detecteren van problemen en het opvolgen van leerlingen.

Het planmatig werken van de school in het kader van 'Zorg voor leren', maakt dat alle betrokkenen elkaar niet alleen ondersteunen, maar eveneens controleren op het naleven van de afspraken rond leerzorg. De uitstroomcijfers tonen aan dat het systeem van ondersteuning, oriëntering en heroriëntering voor de meeste leerlingen werkt. De participatiegraad van de uitstromende leerlingen aan het vervolgonderwijs ligt rond het Vlaams gemiddelde, het studiesucces ligt rond of boven de referentiewaarden.

Het onderzoek naar de evaluatiepraktijk toont aan dat deze structureel en participatief is uitgewerkt. De schoolleiding levert doelgerichte inspanningen om de leerlingresultaten systematisch te koppelen aan de leerbegeleiding. De inhoudelijke uitwerking van de evaluatiepraktijk legt de school in de handen van de vakgroepen en de leraren. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle vakgroepen even efficiënt de gekregen verantwoordelijkheid opnemen. De ondersteuning en opvolging van de evaluatiepraktijk zijn niet altijd optimaal, wat resulteert in kwaliteitsverschillen tussen de vakken, waarbij de validiteit van de evaluatie soms in het gedrang komt.

Het algemeen beleid is transparant en getuigt van voldoende beleidsvoerend vermogen. Het steunt op de visie van de Sint-Lambertusscholen, die ernaar streven om de leerlingen te doen uitgroeien tot persoonlijkheden met een evenwichtig geloofs-, verstands- en gevoelsleven. Tegelijk wil ze hen optimaal voorbereiden op het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt.

Een team van drie directeurs en een adjunct-directeur stuurt de schoolwerking aan in een cultuur van samenwerking en consensus. Een goed uitgebouwd middenkader van coördinatoren en technische adviseurs ondersteunt het directieteam. De besluitvorming verloopt participatief. De school doet grote inspanningen om een draagvlak te creëren voor noodzakelijke beslissingen en innovaties.

De kwaliteitszorg is uitgewerkt voor het geheel van de Vrije Sint-Lambertusscholen. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt de school vele gegevens, die ze gebruikt voor een systematische kwaliteitsbewaking. Toch blijkt dat dit systeem niet kan garanderen dat de leerlingen in alle onderzochte vakken de leerplandoelen bereiken.

De scholen zijn erin geslaagd een heldere en werkbare organisatiestructuur op te zetten om de werking aan te sturen. Het organisatiemodel van de scholen is al vele jaren in voege en wordt constant geoptimaliseerd.

De conclusie voor de onderzoeksvragen die tijdens de doorlichting centraal staan, is overwegend positief en mondt uit in een gunstig advies beperkt in de tijd op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie en de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	x
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 1 Sociale en technische vorming	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, wiskunde	
Graad 2 TSO Bio-esthetiek		bio-esthetiek
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	Engels	
Graad 3 BSO Moderealisatie en -verkoop	project algemene vakken	mode
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Engels	Engels
Graad 3 TSO Schoonheidsverzorging		bio-esthetiek

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De VOET-werking gebeurt overkoepelend in alle schoolnummers van het pedagogisch geheel. De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft. De school koppelt het nastreven van de VOET aan het eigen pedagogisch project. Ze beoogt hierbij een wisselwerking tussen de VOET en haar visie op onderwijs. De VOET-werking kadert binnen een traditie van brede vorming en extra-curriculaire activiteiten. De VOET vormen echter onvoldoende het uitgangspunt voor het organiseren of behouden van projecten en activiteiten. Ook binnen de vakken is de gerichtheid op de VOET nog beperkt, met uitzondering van de VOET die expliciet opgenomen zijn als leerplandoelstellingen.

De school registreert de bijdrage aan de VOET vanuit de activiteiten. Ze gaat ervan uit dat heel wat VOET ook nagestreefd worden in de vakken, maar heeft hierover geen betrouwbaar overzicht. Om een zicht te krijgen op de mogelijke hiaten in het aanbod en het bereik, heeft ze nog geen grondige analyse uitgevoerd.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Het directieteam coördineert samen met de graadcoördinatoren de VOET-werking. In de afgelopen vijf schooljaren heeft de schoolleiding ingezet op het creëren van een draagvlak bij de personeelsleden. Ze spoorde de leraren aan om de bijdrage aan de VOET vanuit de bestaande projecten en activiteiten te registreren. Om die registratie te vereenvoudigen, schakelde de school vorig schooljaar over van registratieformulieren naar een digitaal systeem. Ze ontwikkelde echter nog geen strategie om de registratie gelijkgericht en kwaliteitsvol te laten verlopen.

Doeltreffendheid De school evalueert elementen van de VOET-werking, maar dit gebeurt niet systematisch. Door de weinig doelgerichte aanpak zijn de evaluatiecriteria niet voldoende gekoppeld aan de individuele VOET. Tot nog toe gebeurden enkele bijstellingen binnen het culturele aanbod. Ook beperkte de school voor sommige leerlingengroepen het aantal projecten om de effectieve lestijd beter te benutten.

Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Naar aanleiding van de geactualiseerde VOET in 2010, organiseerde de school een pedagogische studiedag. Een beperkt aantal personeelsleden volgde nascholing binnen enkele domeinen die raken aan de VOET. De professionaliseringsnoden zijn onvoldoende in kaart gebracht.
Uitvoering	De school streeft de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. De werkgroep 'Milieuzorg Op School' (MOS) is de drijvende kracht achter een gevarieerd aanbod van zinvolle initiatieven. Met een milieucharter wil de school de leerlingen laten participeren aan een duurzaam milieubeleid. Tijdens de diverse excursies vanuit de vakken streeft de school de VOET voor natuurbeleving, appreciatie van landschap, natuur en erfgoed voldoende na.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	
Sociorelationele ontwikkeling	De school streeft de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. Naast een aantal specifieke activiteiten (een meerdaagse in de Hoge Rielen, de instap- en relatievormingsdagen, de sessies van leefsleutels in actie ...), dragen ook een aantal vakken bij tot het realiseren van de VOET voor relatiebekwaamheid en interactie. Het omgaan met kunst en cultuur komt onder andere aan bod tijdens het project 'Anders omarmen' en de begeleide film- en toneelvoorstellingen.

4.1.1.2 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden zeer goed en met ruime aandacht voor de geografische vaardigheden gerealiseerd. De evaluatie is transparant, valide en peilt op een degelijk beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod	Alle grote leerplandelen komen evenwichtig gespreid over de twee leerjaren aan bod. Om de aardrijkskundige kennis en vaardigheden systematisch op te bouwen, vertrekken de lessen in het eerste leerjaar vanuit de eigen leef- en schoolomgeving. Daarbij worden ook enkele vakoverschrijdende eindtermen nagestreefd, in het bijzonder de context 'Omgeving en duurzame ontwikkeling' en impliciet ook de context 'Socio-economische samenleving'.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	

Op het vlak van kennis leren de leerlingen naast landschappen uit de eigen leefruimte ook landschappen uit Vlaanderen, België en Europa kennen. Een aantal aardrijkskundige begrippen in het domein van de fysische en menselijke aardrijkskunde krijgt hiermee een eerste invulling. Dat is ook het geval voor verschillende landschapsvormende elementen en de invloed van menselijke activiteiten daarop.

De opbouw van deze kennis gebeurt aan de hand van belangrijke geografische vaardigheden waaronder het leren beschrijven, herkennen en ontleden van landschappen, het leren lezen van verschillende soorten kaarten, het leren werken met materiaal zoals afbeeldingen, grafieken en didactische platen en het zich kunnen oriënteren op het terrein. Deze vaardigheden worden niet alleen in het klaslokaal geoefend maar ook door middel van enkele interessante leeruitstappen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Alle lessen vinden plaats in degelijk uitgeruste lokalen. De aanwezigheid van een computer met beamer en internetverbinding maakt virtuele landschapswaarneming mogelijk en daar maken de leraren intensief gebruik van. De talrijke kaarten, afbeeldingen en afhankelijk van het lokaal ook enkele instrumenten voor geografische waarnemingen, maken van deze lokalen krachtige leeromgevingen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de lessen heerst een aanmoedigend leerklimaat. De lesopbouw verloopt in beide leerjaren aan de hand van een leerwerkboek. Door de overwegend actieve werkvormen die erin verwerkt zijn, krijgen de vaardigheden ruime aandacht. Omdat deze werkvormen de leerlingen regelmatig aanzetten tot nauwkeurig observeren, ontdekken en ontleden, stimuleren ze ook hun probleemoplossend denken. Het leerproces daartoe verloopt via doelgerichte vraaggestuurde leergesprekken die de leerlingen stapsgewijs tot het antwoord van het gestelde probleem brengen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is transparant en peilt op een gepast beheersingsniveau. Ze dekt alle grote leerplandelen, is valide maar niet volledig betrouwbaar. Dat komt enerzijds omdat de vakgroep dezelfde examenopgaven in opeenvolgende schooljaren hergebruikt en anderzijds omdat de leerlingen de oplossingen van sommige vaardigheidsopdrachten uit het hoofd kunnen leren omdat ze die al tijdens de lessen uitgevoerd hebben. De leerlingenresultaten zijn goed tot zeer goed. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor en waar er zijn, is dat doorgaans ook voor andere vakken het geval.

4.1.1.3 Bio-esthetiek in tso tweede graad in de studierichting Bio-esthetiek (leerplan D/2000/0279/025)

Voldoet

De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De meeste leerplandoelstellingen komen evenwichtig en met voldoende diepgang aan bod. De infrastructuur en uitrusting zijn voorbeeldig.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Voor de praktijkvakken gelaatsverzorging, haarzorg, handverzorging, make-up en voetverzorging krijgen de leerlingen de leerinhouden op het gepaste beheersingsniveau en evenwichtig gespreid over het schooljaar aangeboden. De leerlingen leren stapsgewijs de basistechnieken aan om op een efficiënte manier verzorgingen aan te leren. Na een demonstratie van de vaardigheden en technieken voeren de leerlingen de getoonde handelingen uit op elkaar. Naarmate de lessen vorderen krijgen de leerlingen kansen om zich zelfstandig te bekwamen en de aangeleerde technieken toe te passen op modellen. De leerplandoelstellingen over sociale en communicatieve vaardigheden komen aan bod. De leerlingen krijgen echter nog te weinig momenten om deze klantgerichte attitudes met voldoende diepgang in te oefenen. De doelstellingen die betrekking hebben op hygiëne, veiligheid en ergonomie krijgen voldoende aandacht.
---	--

Voor de vakken stijlleur, toegepaste anatomie en vaktheorie krijgen de leerplandoelstellingen de invulling en het beheersingsniveau die het leerplan vraagt.

De leerinhouden van het vak stijlleur leggen zinvolle verbanden tussen algemene geschiedkundige aspecten, de kunst, de mode en de opschik. Goed gekozen visueel materiaal ondersteunt het aanbod. Ook voor het vak toegepaste anatomie en vaktheorie is er aandacht voor visuele ondersteuning van de aangebrachte begrippen. De aangeboden theorie ondersteunt de vaardigheden en technieken die de leerlingen in de praktijk toepassen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De praktijklokalen zijn volledig nieuw en beschikken over de nodige uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. Ze bieden onder meer door de uitstekende ligging en de goede uitrusting alle mogelijkheden om de vaardigheden in een realistische werkomgeving aan te leren en in te oefenen.

De school biedt de leerlingen de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen om veilig werken conform de wetgeving mogelijk te maken. De veiligheidsinstructiekaarten voor de apparaten zijn voorhanden.

De praktijklokalen ogen net en verzorgd. Dat draagt bij tot de ontwikkeling van de vakattitudes voor veilig en hygiënisch werken.

De leraren zetten de didactische middelen en de beschikbare uitrusting, met inbegrip van ICT (voor visuele ondersteuning), functioneel in.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Voor de praktijkvakken hanteert de vakgroep permanente evaluatie. Bij de beoordeling van de praktijkvakken gebruiken de leraren een vakrapport. Het laat ze toe kennis, vaardigheden en vakspecifieke attitudes te beoordelen. Het persoonlijke vakrapport bevat feedback om het leerproces van de leerling bij te sturen. In de evaluatiepraktijk ontbreekt nog transparantie. De evaluatieopdracht vermeldt wel de uit te voeren stappen, maar de criteria waaraan ze moeten beantwoorden zijn nog niet verfijnd.

Voor de theorievakken is de evaluatie gespreid over tussentijdse toetsen en examens. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De vraagstelling is gevarieerd. De opgaven peilen naar kennis, inzicht en toepassingen, maar het kennisaspect overweegt. De evaluatiepraktijk bij de opdrachten mist transparantie door het ontbreken van toetsbare beoordelingscriteria.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een aangename leer- en werksfeer. De relatie met de
Preventief leerlingen is respectvol.
Curatief

In de praktijklessen verloopt het onderwijsproces gestructureerd en met de gepaste werkvormen. De leerlingen krijgen tijdens het uitvoeren van praktische handelingen individuele feedback over hun werk. De leraren verwijzen tijdens de praktische oefeningen naar de aangeleerde theoretische kennis en het gebruik van de correcte vakterminologie. Tevens sporen ze de leerlingen aan om hygiënisch, veilig en ergonomisch te handelen.

Ook de theorielessen zijn structureel opgebouwd. Tijdens de lessen gebruiken de leraren presentaties en beeldmateriaal om de inhoud te illustreren. Leerlingactieve werkvormen komen weinig aan bod. Hierdoor laten de leraren kansen liggen om de motivatie en de leerwinst bij de leerlingen te verhogen.

Het zelfontwikkelde cursusmateriaal voor de verschillende vakken ondersteunt onvoldoende het leerproces van de leerlingen. De vakgroep heeft nog te weinig afspraken gemaakt over het gebruik van dezelfde basiskaders. Bepaalde cursussen zijn zorgvuldig samengesteld, in andere ontbreekt structuur en visuele ondersteuning.

Zowel preventief als curatief bieden de leraren ondersteuning aan de leerlingen. De curatieve leerbegeleiding uit zich onder meer in het aanbieden van individuele remediëring op basis van de noden van de leerlingen.

4.1.1.4 Bio-esthetiek in tso derde graad in de studierichting Schoonheidsverzorging (leerplan D/2013/7841/032)

Voldoet niet

De vaststellingen hebben betrekking op de vakken: gelaatsverzorging, handverzorging, lichaamsverzorging, make-up, voetverzorging en stijlleer. De leerplanrealisatie voldoet niet. Het onderwijsaanbod vertoont hiaten en de evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken.

Onderwijsaanbod Het aanbod is onvolledig. Belangrijke algemene doelstellingen zoals 'ICT
Volledigheid gebruiken in functie van het bijhouden van een klantenbestand en
Evenwicht stockbeheer', 'advies en verkoop', 'het zelfstandig uitvoeren van het beroep' en
Beheersingsniveau een groot aantal theoretische doelstellingen van het praktijkonderdeel
Samenhang lichaamsverzorging komen niet aan bod. Bovendien krijgen de andere
 theoretische leerplandoelstellingen nog onvoldoende de invulling die het
 leerplan vraagt. Ze worden nog te kennisgericht benaderd waardoor ze de
 vaardigheidsgerichte toepassingen te weinig ondersteunen. Dit zorgt ervoor dat
 de school de leerplanrealisatie onvoldoende kan aantonen.

Voor het uitvoeren van de verzorgingen krijgen de leerlingen nagenoeg alle leerplandoelstellingen aangeboden. De verworven basisvaardigheden van de tweede graad worden verder uitgediept en ingeoefend. De leraren organiseren per vak op vastgelegde momenten een klantendienst. In de frequentie, de geleidelijke opbouw naar complexiteit en de zelfstandigheidsgraad van de opdrachten bij klantenwerk is er nog groei mogelijk.

De school organiseert een blokstage van twee weken die ook deel uitmaakt van de geïntegreerde proef. Het stageconcept brengt de leerlingen in contact met het toekomstige werkveld. De stageovereenkomsten bevatten niet alle verplichte informatie die de regelgeving voorschrijft. Zo ontbreken onder meer het ondernemingsnummer, het nummer van het paritair comité, de stageperiodes met specificering van dagen/maanden en het dagelijkse begin- en einduur. Bovendien beschikt de school niet over een stageactiviteitenlijst. Ze kan hierdoor de leerplanrealisatie onvoldoende aantonen.

De leerinhouden voor het vak stijl leer krijgen de invulling en het beheersingsniveau dat het leerplan vraagt. Ze leggen zinvolle verbanden tussen algemene geschiedkundige aspecten, de kunst, de mode en de opschik. Goed gekozen visueel materiaal ondersteunt het aanbod.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De praktijklokalen zijn volledig nieuw en beschikken over de nodige uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. Ze bieden onder meer door de uitstekende ligging en de goede uitrusting alle mogelijkheden om de vaardigheden in een realistische werkomgeving aan te leren en in te oefenen.

De school biedt de leerlingen de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen om veilig werken conform de wetgeving mogelijk te maken. De veiligheidsinstructiekaarten voor de apparaten zijn voorhanden.

De praktijklokalen ogen net en verzorgd. Dat draagt bij tot de ontwikkeling van de vakattitudes voor veilig en hygiënisch werken.

De leraren zetten de didactische middelen en de beschikbare uitrusting, met inbegrip van ICT (voor visuele ondersteuning), functioneel in.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie gaat onvoldoende na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken.

Voor de vakken hanteert de vakgroep permanente evaluatie. Door de hiaten in het aanbod is de evaluatie onvolledig. Bij de beoordeling van de praktijkvakken maken de leraren gebruik van een vakrapport dat uitgewerkt is per praktijkonderdeel en per leerling. De beoordeling omvat het realiseren van de vaardigheden en de vakattitudes. De opdrachten dekken echter nog niet alle leerplandoelstellingen en de criteria staan nog niet op punt. Criteria die rekening houden met het toenemende beheersingsniveau ontbreken in de evaluatie.

De evaluatie van de handelingsplannen en de stage mist transparantie door het ontbreken van toetsbare beoordelingscriteria. Hierdoor kan de vakgroep onvoldoende aantonen hoe de beoordeling tot stand komt.

De leraren evalueren de ondersteunende kennis vooral in de vorm van toetsen. De vragen zijn weinig uitdagend en vooral kennisgericht. Realistische contexten in functie van de verzorgingen vormen zelden het uitgangspunt van de vraagstelling. Deze evaluatiepraktijk meet onvoldoende de noodzakelijke beheersing van de leerplandoelstellingen. Het over de jaren heen hergebruiken van toetsen brengt de betrouwbaarheid van de evaluatie in het gedrang.

Voor het vak stijlleur zijn er tussentijdse toetsen en examens. De evaluatiepraktijk is voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Naast kennisvragen vormen de handelingswerkwoorden uit het leerplan en contextgebonden beeldmateriaal het uitgangspunt van de vraagstelling.

Het concept van de geïntegreerde proef (gip) is dit schooljaar bijgestuurd. De gip is geënt op alle praktijkonderdelen van de opleiding en sluit nauw aan bij het studierichtingsprofiel. De leerlingen krijgen voldoende informatie en een duidelijke leidraad voor hun gip. De uitwerking van de gip kan nog transparanter. Het opnemen van de doelen in de opdrachtomschrijving en het gebruik van verfijnde evaluatiecriteria voor de evaluatie van de gip ontbreken nog. De tussentijdse evaluatiemomenten bieden voldoende mogelijkheden om het leerproces op te volgen en bij te sturen. De vakgroep waakt onvoldoende over de hoeveelheid lestijd die er verloren gaat door het inoefenen van de gip. De begeleiding en de beoordeling gebeurt door de betrokken leraren en een externe jury. De leerlingen krijgen de resultaten van de gip en de stage via het giprapport meegedeeld. De leraren wenden de resultaten van de proef aan als belangrijk element in het dossier van de leerling tijdens de delibererende klassenraad.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In de lessen heerst een aangename leer- en werksfeer. De relatie met de leerlingen is respectvol.

In de praktijklessen verloopt het onderwijsproces gestructureerd en met de gepaste werkvormen. De leerlingen krijgen tijdens het uitvoeren van praktische handelingen individuele feedback over hun werk. De leraren houden bij het klantenwerk de organisatie nog sterk in eigen handen. Hierdoor laat ze kansen onbenut om de leerlingen uit te dagen zelfstandigheid en verantwoordelijkheid op te nemen bij het plannen en uitvoeren van hun opdrachten.

De lessen stijlleur zijn structureel opgebouwd. Tijdens de lessen gebruiken de leraren presentaties en beeldmateriaal om de inhoud te illustreren. Er is voldoende ruimte voor inbreng en interactie met de leerlingen, hoewel het leerproces in belangrijke mate leraargestuurd verloopt.

Het zelfontwikkelde cursusmateriaal voor de verschillende vakken ondersteunt onvoldoende het leerproces van de leerlingen. De vakgroep heeft nog te weinig afspraken gemaakt over het gebruik van dezelfde basiskaders. Bepaalde cursussen zijn zorgvuldig samengesteld, in andere ontbreekt structuur en visuele ondersteuning.

Zowel preventief als curatief bieden de leraren ondersteuning aan de leerlingen. De curatieve leerbegeleiding uit zich onder meer in het aanbieden van individuele remediëring op basis van de noden van de leerlingen.

Deskundigheidsbevordering

Vorming

Beginsituatieanalyse

Overleg

De leraren volgen geregeld externe nascholing om de vak- en productkennis te verhogen. Ze wisselen de nascholingservaringen uit.

De vakgroep overlegt vaak over praktische en organisatorische aspecten. Het overleg heeft nog te weinig inhoudelijke diepgang om de tekorten in het aanbod en de evaluatiepraktijk bij te sturen. Er is nood aan inhoudelijke coördinatie van deze vakgroep om de realisatie van de leerplandoelstellingen te bewaken.

4.1.1.5 Engels in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan D/2012/7841/056) en in tso derde graad in de studierichting Secretariaat-talen (D/2014/7841/020)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. De leerbegeleiding ondersteunt het leerproces. De uitrusting voldoet. De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen en biedt de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen te beoordelen. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

In de studierichting Sociale en technische wetenschappen leren de leerlingen mondeling en schriftelijk communiceren in zinvolle contexten. De woordenschat en de grammatica worden geïntegreerd aangebracht en ingeoeft in samenhang met de vaardigheden.

De leerplandoelstellingen voor luisteren en lezen worden in voldoende mate aangeboden. De moeilijkheidsgraad van de teksten en de vraagstelling stemt overeen met het vereiste niveau. De meeste tekstsoorten komen aan bod. De leerlingen verwerken ook zelfstandig een aantal ficties. Ze komen evenwel minder in contact met argumentatieve teksten. De leerlingen krijgen voldoende kansen om de mondelinge interactie, de spreek- en de schrijfvaardigheid te oefenen tijdens de lessen. Algemeen gebruiken de leraren het Engels als communicatietaal. Dit draagt bij tot de taalvaardigheidsverwerving.

Door middel van authentiek tekstmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Engelstalige wereld. Ook de Londenreis en de reis naar Kent dragen bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van taalvaardigheid.

De leerlingen reflecteren over de taal. Zowel voor de receptieve als voor de productieve vaardigheden wordt er echter weinig gereflecteerd over de kenmerken van tekstsoorten, over tekstopbouw en over genreconventies. De leerstrategieën voor lezen, luisteren, spreken en schrijven krijgen beperkt expliciete aandacht evenals het raadplegen van naslagwerken. Deze aspecten van de instructie zijn voor verbetering vatbaar. De vakgroep is zich hiervan bewust en hij heeft dit schooljaar een pilootproject gelanceerd in de tweede graad. Het doel van het project is om te onderzoeken hoe het gebruik van een taalportfolio kan bijdragen tot de zelfevaluatie van leerlingen en het gericht werken met taalleerstrategieën en studietips.

In de studierichting Secretariaat-talen in de derde graad tso werken de leerlingen intensief aan het verwerven van de vijf taalvaardigheden. De samenhang tussen het inoefenen van de kenniscomponent en de vaardigheden is sterk aanwezig. Nagenoeg alle leerplandoelstellingen worden aangeboden. De enkele hiaten in het aanbod vorig schooljaar waren vooral te wijten aan een onvoldoende afstemming van het aanbod op de nieuwe leerplannen. Dit schooljaar is de afstemming bijgestuurd. De vakgroep heeft hiervoor een grondige studie gemaakt van het nieuwe leerplan. De integratie van de zakelijke en de algemene component was tot vorig schooljaar beperkt, doordat de lessen werden opgedeeld in een algemeen deel en een zakelijk deel. Het aandeel van de zakelijke communicatie was ook gering. Dit schooljaar is er meer aandacht voor de integratie van de algemene en de zakelijke component. De planningsdocumenten wijzen er evenwel op dat de zakelijke component beperkt blijft. De leerlingen vertonen een goed studiepeil en spreken vlot Engels.

Taalleerstrategieën komen uitgebreid aan bod. De leerlingen verwerken de leerstof hoofdzakelijk zelfstandig op grond van een individuele planning. Ze gebruiken hierbij naslagwerken en hulpbronnen. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

In beide graden krijgen de leerlingen voldoende de kans om de vakattitudes te ontwikkelen tijdens de lessen en bij het maken van verwerkingsopdrachten. Ze reflecteren er evenwel nog niet gericht en expliciet over. De vakgroep is volop aan de slag om hiervoor criteria vast te leggen.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en drie examens per schooljaar. De verdeling van de punten over de verschillende leerplancomponenten weerspiegelt globaal de communicatieve inslag van het leerplan. Sinds dit schooljaar besteedt de vakgroep meer aandacht aan de leerplangerichtheid van de evaluatie. Ze maakt hiervoor een planning op in de vorm van een evaluatieportfolio.

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In de studierichting Sociale en technische wetenschappen voldoet de evaluatiepraktijk, maar vertoont ze een aantal hiaten voor de vaardigheden. Het aantal evaluatiebeurten verschilt ook sterk van leraar tot leraar en is niet altijd evenwichtig verdeeld over de verschillende leerplancomponenten. De vakgroep heeft hierover nog geen afspraken gemaakt. De bevraging van de kenniscomponent gebeurt functioneel in beperkte of ruime communicatieve contexten. Bij de beoordeling van de luistervaardigheid is de variatie van tekstsoorten voor verbetering vatbaar. De evaluatie van de leesvaardigheid voldoet in alle studierichtingen. De huislectuur wordt evenwel erg reproductief bevraagd. Voor de spreek- en schrijfvaardigheid zijn er enkele hiaten in de evaluatie: het navertellen van een tekst (ET 18) en het geven van een spontane mening over een tekst (ET 19), het invullen van formulieren (ET 25) en het schrijven van een mededeling (ET 26) worden niet gericht beoordeeld.

In de studierichting Secretariaat-talen worden nagenoeg alle leerplandoelstellingen geëvalueerd. De toetsing bestrijkt de vereiste tekstsoorten, taaltaken en verwerkingsniveaus. De evaluatie van vorig schooljaar vertoont evenwel een aantal niet valide toetstechnieken zoals vertalingsoefeningen, het afnemen van dictees en het bevragen van behandelde teksten.

De evaluatie is over het algemeen transparant. De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Meestal krijgen ze leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop ze bevraagd zullen worden. Op examens en toetsen wordt de puntenverdeling vermeld bij de vragen. Voor de beoordeling van productieve vragen gebruikt de vakgroep scorewijzers met criteria.

De meerderheid van de leerlingen slaagt op jaarbasis. Het onderzoek van de leerlingennotities en de lesobservaties wijst op een voldoende beheersingsniveau.

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, een geluidsinstallatie en een computer met internetaansluiting. De leraren gebruiken deze middelen voldoende tijdens de lessen. De computerlokalen zijn echter weinig beschikbaar voor de taallessen. De leraren ervaren dit als een belemmering om eigentijdse taallessen te geven, waarbij de leerlingen zelfstandig onderzoekwerk verrichten of oefeningen maken volgens eigen noden en niveau.

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

In de studierichting Sociale en technische wetenschappen ondersteunen een aantal preventieve maatregelen het leerproces. Tijdens de lesobservaties werd vastgesteld dat de werksfeer stimulerend is voor de leerlingen. Ze worden aangemoedigd tot participatie. De lessen worden visueel ondersteund door middel van een bordboek. Gevarieerde didactische werkvormen zoals het onderwijsleergesprek en het duowerk bevorderen de interactie. Er worden verder duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen via de agenda en de leerstofoverzichten. De leerlingen leren inzichtelijk leren. Ze krijgen ook mondeling studietips. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking. De leerlingen verbeteren evenwel niet altijd de fouten, waardoor leerkansen gemist worden. De vakgroep heeft weinig afspraken gemaakt over het (begeleid) zelfstandig leren. Hiervoor bestaat ook geen verticale leerlijn.

De leraren nemen in het algemeen de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen wanneer hun resultaten zwak zijn. De vorderingen van de leerlingen naar aanleiding van remediëringsinitiatieven worden meestal individueel bijgehouden door de leraren en op klassenraden besproken.

In de studierichting Secretariaat-talen is het ver doorgedreven concept van zelfstandig werken en leren een bron van motivatie en optimaal leerrendement voor de leerlingen. Ze werken individueel of in groepjes. Naast het verwerven van planningsvaardigheden ontwikkelen ze ook probleemoplossingsstrategieën en cognitieve en affectieve reguleringsstrategieën. Ze kunnen voortdurend terecht bij de leraar voor extra ondersteuning en remediëring.

Rapporteringspraktijk
Transparantie
Leerondersteunend

De school besteedt heel wat aandacht aan het informeren van de leerlingen en de ouders over de leerprestaties door middel van de rapporten en de oudercontacten. De vakgroep talen volgt de afspraak van de school om bij tekorten duiding te geven en voorstellen te formuleren voor remediëring nauwkeurig op. Verder hanteert de vakgroep een vakrapport waar de leerling een overzicht krijgt van zijn prestaties voor de verschillende leerplancomponenten. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Het overleg in de vakgroep draagt sterk bij tot het optimaliseren van de onderwijskwaliteit. De vakgroep is reflectief ingesteld en werkt systematisch en solidair aan kwaliteitsverbetering. De recente bijstellingen betreffen vooral de planning van de evaluatiepraktijk en de rapportering. Er is aandacht voor professionalisering. De vakgroep neemt regelmatig het initiatief om de pedagogische begeleiders uit te nodigen. Gevolgde nascholingen worden gemultipliceerd. De nieuwe leraren krijgen veel vakinhoudelijke ondersteuning van de vakgroep.

4.1.1.6 Mode in het bso derde graad in de studierichting Moderealisatie- en verkoop (leerplan D/2010/0279/044)

Voldoet

De vaststellingen hebben betrekking op de vakken accessoires, etalage, moderealisatie, modetekenen, retouches, stages verkoopkunde, verkoopkunde en artikelenkennis. De leerplanrealisatie voldoet en de evaluatie is voor de meeste vakken voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De infrastructuur en uitrusting zijn voorbeeldig.

Onderwijsaanbod	De leerinhouden voor de vakken accessoires, etalage, moderealisatie en retouches zijn voldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Dit schooljaar is het aanbod voor verkoopkunde en artikelenkennis sterk bijgestuurd. Voor de vakken modetekenen en stages verkoopkunde zijn de leerinhouden niet optimaal afgestemd op de te realiseren leerplandoelstellingen.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De leerplanrealisatie voor moderealisatie is behoorlijk. De zorgvuldig gekozen werkstukken dragen bij tot een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie. Alle uitgewerkte realisaties tonen een goed afwerkingsniveau en een degelijke moeilijkheidsgraad. De leraren voorzien systematisch de uitwerking van kinderkleding, maar het plannen van voldoende werkstukken is vooral in het tweede leerjaar een aandachtspunt. Doorgaans is het aanbod patroontekenen veeleer ruim. Opvallend is het volgehouden stimuleren van zelfstandig en probleemoplossend werken bij de leerlingen. Ook de uitwerking van een degelijke MOS-project (milieuzorg op school) is een sterk punt.

In retouches worden de verschillende retouchetechnieken aangeleerd en toegepast in simulaties of klantenwerk. In de geleidelijke opbouw van de complexiteit en de zelfstandigheidsgraad in een klantgerichte leeromgeving is er nog groei mogelijk. De opdrachtfiles bevatten momenteel nog beperkte info, maar zijn in ontwikkeling.

Voor het vak modetekenen zijn de afgewerkte creaties en de opdrachten nog onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. De ondersteunende rol voor het vak moderealisatie krijgt te weinig aandacht. De opdrachten zijn vaag en de link met de te realiseren leerplandoelstellingen te beperkt.

De leerinhouden voor verkoopkunde en artikelenkennis zijn tot dit schooljaar onvoldoende afgestemd op het leerplan. Het aanbod was onevenwichtig. Door een te sterke theoretische benadering kregen enkele leerplanonderdelen zoals kassawerk en visueel merchandising te weinig aandacht. Dit schooljaar is er echter een positieve kentering merkbaar, maar er is nog groeipotentieel. Het prachtige nieuwe vaklokaal biedt onder meer door de uitstekende ligging en de goede uitrusting alle mogelijkheden om de vaardigheden in een realistische werkomgeving aan te leren en in te oefenen. De school zet deze bijzondere troef echter onvoldoende in. Zo worden bijvoorbeeld niet alle lessen verkoopkunde in het vaklokaal ingeroosterd om de leerplandoelstellingen vaardigheidsgericht te realiseren. Het aanbod werkplekleren vormt een meerwaarde voor de opleiding.

De school vult het keuzegedeelte onder meer in door lestijden stages verkoopkunde. De alternerende- en blokstages bieden voldoende mogelijkheden om de leerplandoelstellingen kwaliteitsvol te realiseren. De stageovereenkomsten bevatten niet alle verplichte informatie die de regelgeving voorschrijft. Zo ontbreken onder meer het ondernemingsnummer, de stageperiodes met specificering van dagen/maanden en dagelijkse begin- en einduur en de stageactiviteitenlijst als bijlage. De leerplandoelstellingen wendt de school aan om een zeer ruime opsomming aan mogelijke activiteiten op de stageplaats samen te stellen. Deze lijst hanteren de leerlingen enkel om hun stageverslagen inhoudelijk te stofferen. De school ontwikkelde deze activiteitenlijsten niet in samenspraak met het stagebedrijf en stemt ze ook niet expliciet af op de mogelijkheden van het stagebedrijf en de leerling. De leerplangerichtheid van een aantal stageopdrachten is te beperkt.

De leerplanrealisatie voor accessoires voldoet. Alle onderdelen komen aan bod en resulteren in degelijk uitgewerkte accessoires.

In de lessen etalage krijgen de leerlingen voldoende mogelijkheden om via goed gekozen toepassingen en opdrachten de leerplandoelen te bereiken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Alle vaklokalen zijn degelijk gerenoveerd en aangenaam ingericht. Het vaklokaal mode is ruim en overzichtelijk. Alle nodige apparaten zijn aanwezig en worden voldoende aangewend.

Het vaklokaal verkoop, de leerwinkel, is voldoende uitgerust. De etalages aan de straatzijde en de speelplaats bieden voldoende mogelijkheden om te etaleren en dragen bij tot een positieve uitstraling van de modeopleiding. Momenteel is de kassa echter stuk en een softwareprogramma voor voorraadbeheer ontbreekt nog. De ICT-uitrusting voldoet en wordt voldoende ingezet.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school beoordeelt de vakken accessoires, etalage, moderealisatie, retouches en verkoopkunde en artikelenkennis via gespreide of permanente evaluatie. Enkel voor modeteken organiseren de school nog een examen. De richtlijnen op vakgroepniveau zijn beperkt waardoor de evaluatiepraktijk per leraar uitwerking krijgt van goed tot zeer zwak. De meeste evaluatiefiches vooral in moderealisatie en retouches zijn voorzien van concrete feedback. Over het algemeen krijgt zelfevaluatie nog onvoldoende aandacht.

Voor de meeste vakken zoals etalage, moderealisatie, retouches, accessoires kunnen de leraren een leerplangerichte beoordeling aantonen. Dit document beschouwen ze als een intern werkdocument. De beoordelingscriteria zijn echter nog niet steeds transparant, maar vooral de vertaling naar het vakrapport met een product- en procesevaluatie (80/20 %) is niet duidelijk. De procesevaluatie bevat vooral een vrij algemene attitudebeoordeling. Uit het onderzoek blijkt dat het lerarenteam het moeilijk heeft met de inhoudelijke invulling van proces- en productevaluatie waardoor bijvoorbeeld de beoordeling van gedrag zowel in de product- en procesevaluatie voorkomt.

De beoordeling van de stages verloopt niet optimaal. De school wendt de algemene stageactiviteitenlijst niet aan om de gerealiseerde vaardigheden doelgericht te evalueren. Nochtans werkte ze een breed gamma aan evaluatiedocumenten uit (bv. tussentijdse evaluatiedocumenten, evaluatiebladen voor de stagementor, zelfevaluatie voor de stagiair en eindevaluatiedocumenten) die door de versnippering en het gebrek aan samenhang weinig informatie bieden over de vorderingen in het leerproces. Uit de verslagen van de leerlingen en de verslagen over de regelmatige stagebezoeken door de leraren blijkt dat de leerlingen doorgaans voldoende leerplandoelstellingen realiseren.

De beoordelingsitems en -criteria voor modetekenen zijn niet duidelijk. Het toegekende cijfer geeft geen enkele informatie over het leerproces, de werkpunten of de gerealiseerde leerplandoelstellingen. Ook de examenvragen die vooral naar theoretische kennis peilen, zijn onvoldoende afgestemd op de te realiseren leerplandoelstellingen. De school stelt de zinvolheid van dit examen onvoldoende in vraag.

De geïntegreerde proef is voldoende geënt op het profiel van de opleiding. Een gelijkgerichte visie op schoolniveau ontbreekt echter. Tot dit schooljaar werden de resultaten van de geïntegreerde proef mode verrekend in de permanente/gespreide evaluatie. Daardoor werden de resultaten van de proef onvoldoende benut als belangrijk element in het dossier van de leerling tijdens de delibererende klassenraad. De proef bestaat uit een ruime verzameling van vakopdrachten voor de verschillende modevakken en project algemene vakken (pav). De resultaten zijn behoorlijk en de moeilijkheidsgraad voldoet nipt. Voor een aantal opdrachten is de link naar de te verwerven opleidingsdoelstellingen erg beperkt. De leraren beoordelen voor alle modevakken zowel product als proces, maar ook hier is de transparantie door begripsverwarring beperkt. De beoordelingscriteria zijn nog niet voor alle vakken even duidelijk. De tussentijdse evaluatiemomenten, soms met externe juryleden, bieden voldoende mogelijkheden om het leerproces op te volgen en bij te sturen.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Er is veel aandacht voor het creëren van een gunstig leer- en leefklimaat. De leerlingen worden over het algemeen actief betrokken bij het leerproces. Het aanbieden van extra leer- en inhaalmogelijkheden tijdens de middagpauze of lesvrije momenten beschouwen de meeste leraren als vanzelfsprekend. De leraren registreren de inhoud en de resultaten van die inspanningen echter niet.

De school organiseert jaarlijks een modeshow en vanaf dit schooljaar een toonmoment. Ze staat in voor de professionele organisatie van het geheel. Dit moment vormt een hoogtepunt in de opleiding, daagt de leerlingen maximaal uit en draagt bij tot de uitstraling van de opleiding.

De werkbundels voor moderealisatie zijn zorgvuldig samengesteld. De leraren zetten de leerlingen aan tot zelfstandig werken via het gebruik van instructiekaarten en afwerkingsvolgordes. Het cursusmateriaal voor etalages, accessoires en retouches voldoet.

De leerlingencursus voor verkoopkunde en artikelenkennis van het vorige schooljaar bevat vooral theoretische leerinhouden. Na een kritische reflectie is er dit schooljaar een duidelijke positieve evolutie merkbaar, maar het werk is nog niet voltooid. De vaardigheidsgerichte doelstellingen krijgen meer aandacht en zijn inhoudelijk goed uitgewerkt.

Voor modetekenen, het enige vak met examens, kan de school geen leerlingencursus voorleggen. Het is onduidelijk hoe de leerlingen zich op het examen kunnen voorbereiden.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep vergadert ongeveer maandelijks en naast de informele overlegmomenten komen de leraren regelmatig samen om activiteiten of projecten voor te bereiden.
 Uit de verslagen blijkt dat de vakgroep vooral praktische onderwerpen bespreekt. De laatste jaren kreeg vooral de voorbereiding en de implementatie van het nieuwe leerplan in de tweede graad veel aandacht. Items zoals de leerplangerichtheid, de ontwikkeling van leerlijnen en de leerlingenevaluatie komen amper aan bod.
 De leraren volgen regelmatig vakgebonden nascholing.

4.1.1.7 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden volledig en met voldoende aandacht voor onderzoekend leren gerealiseerd.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerplandoelstellingen worden volledig, voldoende evenwichtig en op een gepast beheersingsniveau aangeboden. In nagenoeg alle parallelklassen van de drie vestigingsplaatsen vorderen de lessen in een gelijk tempo en met dezelfde klemtonen.

De leraren verbinden de wetenschappelijke concepten met leefwereld van de leerlingen. Hierdoor komen de doelstellingen voor wetenschap en samenleving voldoende aan bod.

Het onderzoekend leren en de natuurwetenschappelijke onderzoeksmethode krijgen voldoende aandacht tijdens de talrijke demonstratieproeven, een aantal leerlingenproeven en de biotoopstudie.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Iedere vestigingsplaats beschikt over minstens één vaklokaal waarin nagenoeg alle lessen plaatsvinden. Al deze lokalen zijn uitgerust met een beamer, een computer met internetaansluiting en een digitaal bord, die de leraren op een gepaste wijze in de lessen gebruiken. De minimaal vereiste leermiddelen zijn aanwezig, maar niet altijd in voldoende hoeveelheden om elke leerlingenproef in grote klasgroepen optimaal te kunnen uitvoeren.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een rustig, aangenaam en aanmoedigend leerklimaat. Om het probleemoplossend denken te stimuleren, hanteren de leraren vraaggestuurde leergesprekken en activerende werkvormen. De leerlingen krijgen voldoende hulp bij het structureren van de leerinhouden.

De leraren bespreken de verbeterde taken, toetsen en proefwerken klassikaal zodat de leerlingen inzicht krijgen in hun fouten. De leerlingen worden goed opgevolgd. Zij kunnen ook buiten de lessen met hun vragen bij de leraren terecht.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Algemeen is de evaluatie voldoende transparant en valide. Om een evenwaardige beoordeling van alle leerlingen te garanderen, stellen de leraren identieke examenopgaves op voor alle parallelklassen. Sommige examens zijn wel te veel op kennisreproductie in plaats van op de leerplandoelstellingen afgestemd. Bovendien zijn niet alle opgaves betrouwbaar. Enerzijds is dat te wijten aan het feit dat de leerlingen de oplossingen van sommige opgaves vooraf uit het hoofd kunnen leren, omdat ze die al tijdens toetsen opgelost hebben. Anderzijds komt dat omdat de vakgroep dezelfde examenopgaves in opeenvolgende schooljaren hergebruikt.

Om de beheersing van de wetenschappelijke vaardigheden te meten, hanteert de vakgroep meestal geen geschikt evaluatie-instrument. In plaats van deze vaardigheden tijdens de lessen met procesevaluatie te meten, gebeurt dat overwegend met kennisvragen op de examens.

De leerlingenresultaten zijn goed tot zeer goed. Op jaarbasis komen er nauwelijks tekorten voor. Waar dat het geval is, gaat dat meestal ook gepaard met tekorten voor andere vakken.

4.1.1.8 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichting Moderealisatie en -verkoop (leerplannummer D/2012/7841/026)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. Het onderwijsaanbod en de leerlingenevaluatie zijn afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen. De verschillende doelstellingsdomeinen komen aan bod in functionele contexten en op een voldoende beheersingsniveau. De materiële uitrusting voldoet nipt. De collegiale samenwerking ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Dit verslag handelt zowel over de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties, Lassen-constructie als Moderealisatie en -verkoop. Deze studierichtingen vallen onder de bevoegdheid van eenzelfde vakgroep.

De verschillende doelstellingsdomeinen komen vrij evenwichtig aan bod in functionele contexten en op een voldoende beheersingsniveau. De leerplandoelstellingen worden geïntegreerd aangereikt in zorgvuldig samengestelde thematische projectbundels en leerboeken. De vakgroep koppelt in de verschillende planningsdocumenten alle leerinhouden en -activiteiten expliciet aan de leerplandoelen en, waar mogelijk, aan de vakoverschrijdende eindtermen. Zo bundelt de vakgroep alle jaarplannen van de derde graad om na te gaan of alle eindtermen en leerplandoelstellingen evenwichtig aan bod komen. Een studiereis naar Antwerpen verrijkt het aanbod voor verschillende domeinen. Er zijn weinig sporen van het daadwerkelijk verkennen van de plaatselijke omgeving.

Wat functionele taalvaardigheid betreft, ligt de focus op zelfredzaamheid en het gebruiken van hulpmiddelen. De leerlingen oefenen doelbewust het toepassen van strategieën in voor de verschillende vaardigheden. In sommige klasgroepen kan de aandacht voor het gebruik van algemeen en correct Nederlands zowel schriftelijk als mondeling nog verhoogd worden.

Functionele rekenvaardigheid is geïntegreerd in de projectbundels in contexten, die nu of in de nabije toekomst deel uitmaken van de leefwereld van de leerlingen. Ze zijn gerelateerd aan het dagelijks leven of de beroepssituaties. Het domein functionele informatieverwerking en -verwerking komt uitgebreid aanbod via een variatie aan bronnen waaronder ICT.

Het veelvuldig gebruik van gevarieerd materiaal, opdrachten en werkvormen ontwikkelt de organisatiebekwaamheid van de leerlingen. Zo oefenen de leerlingen sociale vaardigheden via een spel over hun ecologische voetafdruk. Bij groepswork oefenen de leerlingen specifieke planningsvaardigheden op basis van het OVUR-principe (oriënteren, verkennen, uitvoeren, reflecteren).

Naast het opstellen van een tijdslijn, komt tijd- en ruimtebewustzijn geregeld aan bod in een aantal projectbundels. In het tweede leerjaar van de derde graad gaat veel aandacht naar leerplandoelstellingen die te maken hebben met solliciteren en budgetbeheer (domein maatschappelijk en ethisch bewustzijn) en dit op basis van leerboeken aangevuld met authentiek materiaal en projectbundels.

Wat het domein wetenschap en samenleving betreft zijn een aantal leerplandoelstellingen in het eerste leerjaar van de derde graad al geïntegreerd in de bestaande projecten. De vakgroep is zoekende om nog een aantal leerplandoelstellingen, die in het tweede leerjaar van kracht zijn sinds september 2015, daar een plaats te geven. Zij plant voor volgend jaar een wetenschapsdag met aandacht voor experimenten.

In het tweede leerjaar van de derde graad zet de vakgroep in de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties en Lassen-constructie een online mediatool in voor het realiseren van financiële geletterdheid en taal- en rekenvaardigheden. Via dit computerspel leren de leerlingen onder andere informatie opzoeken, een budget plannen, aankopen doen en prijzen berekenen.

De vakgroep pav ondersteunt de leerlingen van het tweede leerjaar bij de mondelinge en schriftelijke presentatie van hun geïntegreerde proef. Dit met wisselend resultaat. Voor bepaalde projecten zet de vakgroep een samenwerkingsverband op met andere vakleraren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet nipt. In de vijf lokalen waarin pav gegeven wordt, zijn niet altijd het aantal computers dat het leerplan vereist - één computer per drie à vier leerlingen - aanwezig. Minstens één lestijd wordt wel structureel ingepland in een computerlokaal. Toch belemmert het tekort aan computers soms het onderwijsleerproces. Dit omdat de vakgroep intensief gebruik maakt van ICT in de klaspraktijk zowel op leerlingen -als op lerarenniveau. De school doet inspanningen om hieraan tegemoet te komen en investeert veel in ICT-uitrusting. Zeer recent werd de internetverbinding geoptimaliseerd. De aankoop van extra computers is in de begroting van 2016 voorzien. Bovendien kunnen de leraren tablets reserveren.

De vakgroep beschikt over woordenboeken, atlassen, tijdschriften en ander relevant materiaal om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Het elektronisch leerplatform vervult verder een belangrijke rol in het beschikbaar stellen en delen van lesmateriaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De resultaten van de leerlingen zijn redelijk tot goed met een beperkt aantal onvoldoendes op jaarbasis. De evaluatieopdrachten zowel in het dagelijks werk als in de examens toetsen het bereiken van de eindtermen en leerplandoelstellingen en zijn globaal gezien voornamelijk vaardigheidsgericht. De vakgroep bewaakt nauwgezet dat alle domeinen van de eindtermen en leerplandoelstellingen aan bod komen in de evaluatie. Zij beschouwt de examens als een peiling van de realisatie van de eindtermen en leerplandoelstellingen. De leraren voegen een reflectiekader toe aan examens en toetsen zodat de leerlingen weten welke vaardigheden zij nog verder moeten inoefenen. Hierdoor legt de vakgroep een expliciete relatie tussen evaluatie en leerbegeleiding.

De vakgroep rapporteert over de resultaten in een vakrapport. 80 % van het globale cijfer betreft productevaluatie. Dit omvat het resultaat van toetsen, taken en het examen. Het gebruik van de term 'productevaluatie' leidt hier tot verwarring aangezien dit onderdeel ook resultaten van procesevaluatie bevat. 20 % van het globale cijfer geeft het resultaat weer van de beoordeling op een vijfpuntenschaal van attitudes. De invulling en keuze van de attitudes worden niet schoolbreed maar op vakgroepniveau bepaald. Er zijn geen inhoudelijke afspraken op schoolniveau. Deze omvatten attitudes zoals taalgebruik, houding, orde en medewerking. Ook attitudes verbonden met pav namelijk 'zelfstandig beroep doen op hulpmiddelen' en 'zelfredzaamheid' krijgen hier een plaats.

De vakgroep objectificeert de beoordeling van productieve vaardigheden zoals spreken en schrijven door middel van evaluatiefiches met criteria. Voor de mondelinge examens in het tweede leerjaar zijn criteria opgesteld, die verder gaan de leerstofinhouden en waardoor ook taalgebruik en houding geëvalueerd worden. De leerlingen zijn op de hoogte van deze criteria en weten waarop ze geëvalueerd worden. De rapportering van de leerlingenresultaten is ondanks de verklarende uitleg vrij ingewikkeld voor externen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding ondersteunt en versterkt de leerlingen. In de lessen heerst een aangenaam leerklimaat dat gekenmerkt wordt door een respectvolle omgang tussen alle betrokkenen, vertrouwen en een stimulerende atmosfeer. De beperkte grootte van de klasgroepen maakt een individuele begeleiding mogelijk. Bij leerproblemen is de klasaankpak afgestemd op de afspraken,- die op schoolniveau gemaakt werden.

Een variatie van activerende en coöperatieve werkvormen is ingebed in de onderwijspraktijk. De vakgroep maakt gebruik van tal van documenten zoals instructiekaarten, stappenplannen, OVUR-fiches, strategieën voor leesvaardigheid en luistervaardigheid en schrijf- en spreekkaders om de leerlingen te ondersteunen in hun leerproces. De leerlingen krijgen de kans leerstrategieën daadwerkelijk in te oefenen. Verder houden de leraren voor de groepsindeling bij projecten rekening met de individuele leerlingenkenmerken om een optimale groepsdynamiek te verkrijgen.

Tot op heden zijn er leerlijnen uitgewerkt voor de regel van drie in functie van probleemoplossend denken, solliciteren in functie van maatschappelijk participatie en de OVUR strategie bij individueel- en groepswork.

Leerlingen worden tijdens de lessen intensief begeleid en kunnen steeds een beroep doen op de leraren voor bijkomende uitleg tijdens de middagpauze. Een expliciete relatie tussen de leerbegeleiding en de evaluatie wordt gelegd door middel van de reflectievragen bij toetsen en examens. Indien uit reflectie van de leerling blijkt dat een vaardigheid nog niet voldoende verworven is, krijgen zij extra tijd om desbetreffende vaardigheid in te oefenen. Ook de geformuleerde werkpunten in het vakrapport bij de beoordeling van attitudes gaan in die richting.

Van differentiatie op maat van de leerling zijn in de geraadpleegde documenten of tijdens de klasbezoeken niet veel sporen zichtbaar. In het tweede leerjaar differentieert de vakgroep op klasniveau betreffende de keuze van leerstofinhouden in functie van de studierichting en de klassamenstelling. In de praktijk bestaan de klasgroepen in de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties en Lassen-constructie immers bijna volledig uit jongens. De studierichting Moderealisatie en -verkoop wordt dan weer alleen bevolkt door meisjes.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De collegiale samenwerking tussen de leraren van alle studierichtingen in de derde graad ondersteunt de leerplanrealisatie. De vakgroepwerking is intensief en professioneel. Zowel inhoudelijke als organisatorische onderwerpen staan op de agenda. De inhoudelijke samenwerking kan gaan van een doelgerichte planning van de leerstof per jaar en klasgroep tot het samen uitwerken van examens en projecten voor alle klassen van de derde graad. Dit resulteert in een bijna optimale horizontale samenhang.

De samenhang tussen en de gelijkgerichtheid van het eerste en het tweede leerjaar kwam door omstandigheden, onder andere wissels van leraren in het tweede jaar, onder druk te staan. De vakgroep is zich daarvan bewust en onderzoekt hoe ze dit kan opvangen en de samenhang optimaliseren. De verticale samenhang tussen de tweede en de derde graad wordt bewaakt door gezamenlijk overleg.

De vakgroep bewaakt de kwaliteit van de eigen werking. Zo bepalen de leraren op basis van een zelfevaluatie van hun vakgroepwerking prioritaire werkpunten voor het komende schooljaar. Verder is een aanzet aanwezig tot het verzamelen van de leerlingresultaten voor pav over de jaren heen. Tot een grondige analyse en bespreking ervan is de vakgroep nog niet toegekomen.

De reeds gevolgde bijscholingen, de deelname aan het pav-netwerk en de aanwezige expertise binnen de vakgroep zelf staan garant voor een dynamische aanpak van de aandachtspunten.

4.1.1.9 Wiskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2009/7841/003)

Voldoet

De leerplanrealisatie is volledig, evenwichtig en verloopt met voldoende diepgang. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de onderwijsdoelstellingen bereiken op een aanvaardbaar beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van het leerplan.
Volledigheid De vakgroep houdt bij de planning rekening met een homogene spreiding van
Evenwicht de leerstofcomponenten. De tijdsbesteding aan de verschillende clusters van
Beheersingsniveau doelstellingen zoals basisniveau en elementair niveau, samen voor minimum 70
Samenhang %, is echter weinig transparant.

De vakgroep neemt de algemene vormingsopdracht van de wiskunde op door onder meer contextgebonden of vakoverstijgende toepassingen aan te bieden.

De klemtoon ligt overwegend op de ontwikkeling van de reken- en de tekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden) komen minder aan bod, mede door de sterke leerboekgerichtheid versus leerplangerichtheid. De motivering van de verschillende stappen bij de oplossing van oefeningen met vakterminologie, notaties en symbolen komt te weinig aan bod. De beheersing van de rekenregels en de eigenschappen staat door deze aanpak onder druk. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven.

De eindterm voor ICT en de ICT-verwachtingen van het leerplan komen in de lessen aan bod, maar nog onvoldoende doeltreffend.

Uitrusting De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële
ICT leerplanvereiste. De school heeft ervoor gezorgd dat elke wiskundeleraar in de
Inzet uitrusting lessen gebruik kan maken van een computer met een degelijk projectiesysteem
Leermiddelen en digitaal bord. De leraren benutten de apparatuur in combinatie met presentatiesoftware of algebra- en meetkundesoftware.

De leerlingen maken op een zinvolle wijze gebruik van een rekentoestel in de lessen en de evaluatie. In sommige lokalen kunnen de leerlingen werken in een computerhoek. Aanvullend zijn er computerlokalen. De frequentie dat de leerlingen gebruik maken van deze computers verschilt per leraar.

Evaluatiepraktijk De leerlingen bereiken de eindtermen en de leerplandoelstellingen in
Evenwicht voldoende mate. Het gerealiseerde niveau is goed. In de meeste klassen
Volledigheid schommelen het gemiddelde en de mediaan van de resultaten rond dezelfde
Beheersingsniveau waarde.
Transparantie

De evaluatie is in voldoende mate afgestemd op de leerplandoelstellingen, met uitzondering van de evaluatie van de vakgerichte attitudes. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau heeft men hieromtrent nog geen afspraken gemaakt.

De leraren evalueren met huistaken en taalkundig verzorgde toetsen en examens, die op een valide en evenwichtige manier de aangeboden leerstof bestrijken. De wijze van vraagstelling garandeert een objectieve scoring. De leraren stellen de toetsen op in overleg en verbeteren op basis van oplossingsmodellen.

De evaluatie is een mix van opgaven rond de verschillende beheersingsniveaus. Het aandeel van de verschillende niveaus in een herhalingstoets of examen is echter onvoldoende transparant.

De vakgroep organiseert trimestriële examens die telkens voor 70 % het resultaat bepalen. Dit gewicht wijst op een sterke productgerichtheid. Het aandeel van het dagelijks werk in het puntentotaal is te beperkt om de leerprocesge-richte aspecten van de evaluatie te ondersteunen. Deze aanpak staat haaks op de competentiegerichtte verwachting in het leerplan.

Leerlingen met leerstoornissen krijgen passende maatregelen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De leerkrachten nemen hun verantwoordelijk op in de eerstelijnszorg. De zorgbreedte van de leraren uit zich positief in inhaallessen of het geven van extra taken. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren de passende maatregelen.

De communicatie is overwegend stimulerend en gericht op inzet , veel minder sturend en gericht op prestatie. De klemtoon ligt vooral op niveau- en tempo-differentiatie. Er zijn voorbeelden van goede praktijk rond aangepaste en activerende werkvormen.

De afstemming van de eindtermen leren leren op het onderwijsproces hangt af van de betrokken leraar. Sommige leraren verenigen leren leren tot het geven van weliswaar waardevolle studietips bij de start van het schooljaar of als voorbereiding op toetsen en examens. Anderen integreren aanvullend op een expliciete wijze leren leren in de lessen met een positief effect op het leerrendement. Het gebruik van de planningsagenda als werkinstrument in het onderwijs- en leerproces hangt af van de betrokken leraar.

De taalsteun krijgt inhoud door het overwegend verzorgd eigen taalgebruik, de aandacht voor de instructietaal en de vakspecifieke woordenschat en de positieve feedback op het taalgebruik van de leerlingen. De leerlingen beheersen relatief vlot de wiskundetaal.

De leerlingen werken met invulboeken, maar nogal wat leerlingen schrijven foutief over van het bord of verbeteren foutieve voorbereidingen op een slordige wijze. Deze situatie ondermijnt het leerrendement bij de betrokken leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Het engagement tot het vak en de materiële ondersteuning vanuit het beleid hebben een positieve invloed op de leerplanrealisatie. Binnen de vakgroep is er een goed evenwicht tussen de individuele professionaliteit en de collegialiteit.

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben leraren uit de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd.

De resultaten van de peilingstoetsen van de eindtermen wiskunde in de A-en B-stroom en voor het leergebied wiskunde in het basisonderwijs hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

De wijze waarop de meeste leraren aandacht hebben voor het welbevinden van de leerlingen en een positieve instelling voor het vak wiskunde is een voorbeeld van goede praktijk.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school beschikt over diverse vestigingsplaatsen. Dit verslag heeft betrekking op de vestigingsplaatsen in de Denis Voetstraat 21 (campus) en de Denis Voetstraat 6 (sporthal) te Westerlo.

De school spoort de tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) op voldoende wijze op. De laatste schooljaren hebben de school en de scholengemeenschap bijkomend geïnvesteerd in een deskundig team dat de aspecten met betrekking tot veiligheid en infrastructuur opvolgt. De school maakt gebruik van de analyses van deskundigen en houdt rekening met de opmerkingen van het personeel. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De preventieadviseur slaagt er door tijdsgebrek momenteel nog niet in om systematisch risicoanalyses uit te voeren van de werkposten en installaties. De school beschikt nog niet voor alle toestellen over een indienststellingsverslag en kan nog geen goed uitgebouwd onderhoudsprogramma voorleggen. De controle van de toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon, wordt nog maar gedeeltelijk systematisch uitgevoerd. De school gebruikt sinds enige tijd wel een eigen beheersprogramma, waardoor ze beter kan inspelen op de tekorten die de leraren en het personeel signaleren.

De school heeft de laatste jaren voortdurend geïnvesteerd in nieuwbouw en renovatiewerken. Hierdoor is ze erin geslaagd om een deel van de tekorten, vermeld in de verslagen van deskundigen, weg te werken. In afwachting van de uitvoering van een aantal verbeteracties, opgenomen in het globaal preventieplan (GPP), neemt de school compenserende maatregelen om de situatie te verbeteren en/of de risico's te minimaliseren.

Voor een aantal andere gekende tekorten, vaak van bouwtechnische aard, zijn er verbeteracties in een masterplan opgenomen. Dit plan voorziet in de vervanging van een aantal oude gebouwen door nieuwbouw. Hoewel er reeds voor een gedeelte van de dossiers goed uitgewerkte bouwplannen zijn, is er nog geen concreet tijdspad voor de uitvoering. Hierdoor is het onduidelijk wanneer de verbeteringen gerealiseerd zullen zijn. Sommige tekorten krijgen hierdoor een gedeeltelijke oplossing, andere blijven zonder gevolg.

Ondanks de inspanningen van de school, voldoen verscheidene kwaliteitsaspecten nog niet aan de minimale verwachtingen van de erkenningsvoorwaarde BVH. Door het sterk stijgend aantal leerlingen werd de school genoodzaakt om een aantal oude gebouwen opnieuw in dienst te nemen. De vaststellingen uit de controles en in de adviezen van de bevoegde interne en externe deskundigen, stemmen overeen met de bevindingen van de onderwijsinspectie tijdens de rondgang en de resultaten van de bevraging van het personeel en de leerlingen. Een deel van de gebouwen (D, E, G en H) is dringend aan renovatie of vervanging toe. In diverse klaslokalen van deze gebouwen zijn de verlichtingsarmaturen niet afgeschermd. In het E-blok ontbreekt een nooduitgang. Dit zou gelijktijdig opgelost worden met de vervanging van de ramen in 2016. De klasdeuren in het E-blok zijn nog uitgevoerd in enkel glas. In de didactische keukens zijn de monden van de afzuigfilters vuil en dienen ook de lampenkappen gereinigd te worden. In het G-blok wordt nog verwarmd met losstaande gaskachels. De toestand van deze kachels is bedenkelijk en tijdens de rondgang is er in de klassen een duidelijke gasgeur waar te nemen. In het H-blok is er voortdurend last van waterinsijpeling via het dak. In het jaarlijks actieplan 2016 is opgenomen dat het dak dit schooljaar hersteld wordt. In de wetenschapslokalen is een deel van de werktafels, waar de leerlingen proeven op uitvoeren, zeer smal. Bij andere werktafels zijn de bunsenbranders geplaatst onder houten kasten, waardoor het brandgevaar hoog is bij onoplettendheid. In de keukens ontbreekt nog een centrale gasafsluitkraan. De school beschikt momenteel niet meer over een geldige milieuvergunning.

De compartimentering van de gebouwen blijft voor de school een belangrijk knelpunt. Sommige brandwerende deuren worden voortdurend geblokkeerd. De school is zich bewust van deze problematiek en gaat na welke mogelijkheden er zijn om toch een vlotte doorgang van de vele leerlingen te garanderen. Daarnaast is er ruim onvoldoende overdekte speelplaats voor de leerlingen. Tijdens de doorlichting en na bevraging van de leerlingen, heeft de inspectie kunnen vaststellen dat dit een probleem is bij regenweer. Een aantal leerlingen staan onbeschut in de regen en ze worden door de leraren buiten gezet, indien ze in de gangen schuilen.

Ondanks de richtlijnen vanuit het beleid is er door de leraren onvoldoende aandacht voor het regelmatig verluchten van de klaslokalen. Hierdoor is de luchtkwaliteit in veel klaslokalen soms bedenkelijk. Dit wordt ook aangegeven in de verslagen van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

De vloer van de sporthal vertoont op diverse plaatsen beschadigingen, waardoor het valgevaar verhoogt. Ook de algemene inrichting van de sporthal en de kleedkamers geven een verouderde indruk.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne is er op het ogenblik van de doorlichting nog een probleem met het aantal toiletten voor de meisjes en het aantal toiletten en urinoirs voor de jongens. Dit tekort leidt tot lange wachtrijen bij de meisjestoiletten en bij regenweer staan de leerlingen ook onbeschut aan het G-blok. Momenteel beschikt de school nog niet over een concreet tijdspad om dit probleem te verhelpen. Een nieuwe sanitaire blok wordt voorzien in de nieuwbouw ter vervanging van het G-blok.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De instelling kent de tekorten en het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van de leef- en werkomgeving. Door de uitvoering van de geplande renovaties en het masterplan, kan het beleid op eigen kracht de resterende tekorten wegwerken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De aanwerving en de aanvangsbegeleiding van startende leraren vormen belangrijke aandachtspunten voor het beleid. Onder meer de zorgvuldige en gerichte sollicitatieprocedure en de onthaaldag vóór de start van het schooljaar getuigen hiervan. Als gevolg van een stijgend leerlingenaantal en de uitstroom van gepensioneerd leraren, is het aantal jonge en nieuwe leraren de laatste jaren sterk gestegen. Deze tendens zal nog enkele jaren aanhouden.

De schoolleiding heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding. Ze heeft deze visie vertaald in heldere doelstellingen met concrete acties. Ze zoekt teamspelers die veel inzet en leerbereidheid tonen en zich vlot kunnen inleven in de schoolcultuur.

Ondersteuning De school organiseert een degelijke ondersteuning voor de aanvangsbegeleiding en verdeelt een aantal lestijden over zes mentoren en de scholen. De mentoren, die allen een professionele vorming volgden, dragen de organisatie van het geheel. Daarnaast treden ze op als begeleider en vertrouwenspersoon. De coaching door de mentoren bestaat onder meer uit klasbezoeken en feedbackgesprekken. Recent krijgt elke nieuwe leraar twee mentoren in plaats van één toegewezen.

De school heeft samen met het mentorenteam een uitgebreid begeleidingstraject uitgewerkt waardoor nieuwe leraren zich snel kunnen inwerken in het schoolleven en in de klaspraktijk. Op geregelde tijdstippen informeert ze hen over alle aspecten van de schoolorganisatie en de schoolwerking. Diverse initiatieven ondersteunen de kwaliteitsvolle begeleiding van startende leraren en interimarissen. De onthaaldag met een rondleiding en een onthaalbrochure zorgt voor de praktische en organisatorische richtlijnen. De vakinhoudelijke ondersteuning berust bij de vakgroep en een ervaren vakcollega fungeert als meter/peter.

De begeleiding is duidelijk gescheiden van de evaluatieprocedure, die de directieleden op zich nemen. De directie legt lesbezoeken af en bespreekt haar bevindingen met de beginnende leraar. Het verslag van dit gesprek ontvangt de mentor die de begeleiding indien nodig daarop afstemt. De schoolleiding peilt via een evaluatiedocument ook bij de graadcoördinatoren, de leerlingenbegeleiders, de vakgroep, de technisch adviseur en de peter of meter naar het functioneren van de beginnende leraar. Deze elementen dragen bij tot een gefundeerde beslissing op het einde van het schooljaar. Over het algemeen loopt de aanvangsbegeleiding over twee schooljaren. Vooral het tweede jaar krijgt een maatgerichte invulling.

De beginnende leraren krijgen ruimte om te groeien in hun ambt. De schoolleiding legt daarbij de nadruk op de interne professionalisering en bewaakt hun taaklast. In het eerste jaar nemen de beginnende leraren de taak van klastitularis alleen als assistent klastitularis op om de centrale rol in de leerlingenbegeleiding optimaal te ontplooien.

Doeltreffendheid Verschillende intervisiemomenten peilen naar de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding. Functionerings- of evaluatiegesprekken met de directie leiden tot praktische, organisatorische of inhoudelijke bijsturingen.

De beginnende leraren ervaren de professionele collegialiteit als een sterke troef voor de ontwikkeling van de vakdeskundigheid. De inspectie stelt een positief verband vast tussen de aanpak van de aanvangsbegeleiding, het klasmanagement en het onderwijsproces bij de beginnende leraren.

Ontwikkeling De school levert inspanningen om de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding continu te verbeteren. Ze brengt de ervaringen samen van collega's die hun expertise tijdens de vormingssessies delen. Daarnaast bevraagt ze jaarlijks de beginnende leraren over het doorlopen traject, verzamelt ze ervaringen van de verschillende betrokkenen en reflecteert ze over haar eigen werking. Het mentorenteam onderzoekt mogelijke verbeteruggesties en stuurt bij.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg, die ze concretiseert aan de hand van het zorgcontinuüm. De zorgdragende dimensie vormt immers een belangrijk fundament van haar opvoedingsproject. De leerbegeleiding heeft ook een duidelijke doelgerichtheid. De school beoogt finaal een vlotte instroom van de leerlingen op de arbeidsmarkt en voldoende slaagkansen in het hoger onderwijs/het vervolgonderwijs. Daarbij ziet ze het bereiken van de leerdoelen door de leerlingen als essentieel.

De school zet in op een open en participatief schoolklimaat. In dialoog gaan met de leerlingen en hun ouders is in elke fase van het zorgcontinuüm een vanzelfsprekendheid. Vanaf de verhoogde zorg betreft ze eveneens actief externe partners zoals het CLB, een school voor buitengewoon onderwijs en GON-begeleiders. Het is een meerwaarde dat de school deze ondersteuners ook inzet bij het informeren of professionaliseren van de teamleden. Aan het CLB kent ze een belangrijke taak toe bij het plannen van de individuele trajecten binnen de uitgebreide zorg.

Doordat de school de beginsituatie van de leerlingen zorgvuldig in kaart brengt, kan ze hen een gepaste leerbegeleiding geven en doelgericht oriënteren. Voor de leerlingen uit de eigen middenschool, zijn het de betrokken klasleraren die bij het begin van het schooljaar de leerlingdossiers doorgeven en bespreken. Daarnaast hebben de verantwoordelijken binnen de school ook toegang tot de gegevens uit het leerlingvolgsysteem van de middenschool.

Ondersteuning Voor de 'Zorg voor het leren' beschikt de school over een uitgewerkt en overzichtelijk stappenplan, met een duidelijke rol voor vak- en klasleraren, graadcoördinatoren en directies. De focus ligt vooral op het opvolgen van leerresultaten en de aanpak bij leerproblemen. Daarnaast bepaalt de school ook de maatregelen voor verhoogde zorg.

De schoolleiding verwacht dat er in de lespraktijk aandacht is voor onder andere differentiatie, remediëring, peer-teaching en interactieve werkvormen, conform de leerplannen en de vakoverschrijdende eindtermen. De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van deze krachtige leeromgeving op klasniveau legt ze bij de vakgroepen en de individuele vakleraren. Om dergelijke uitwerking mogelijk te maken, gaat ze in de mate van het mogelijke in op noden voor nascholing en ondersteunende leermiddelen. Tijdens de doorlichting is gebleken dat de meeste leraren hierin hun taak ter harte nemen.

Een brede waaier van initiatieven zorgt voor een adequate ondersteuning van de leerlingen. Hierbij speelt de klasleraar een centrale rol, in dialoog met de overige vakleraren. Pas als het niet lukt om leerlingen te helpen op klasniveau, wordt beslist om verdere acties te ondernemen. Hiertoe behoren het gebruikmaken van de zorgklas, het toekennen van een studiebegeleider aan leerlingen uit de derde graad en het uittekenen van individuele trajecten. De klasleraren krijgen ondersteuning van de klassenraden en de graadcoördinatoren die zorgleerlingen helpen detecteren en/of mee opvolgen. Eveneens de leerlingdiensten, die instaan voor de zorgklas, helpen bij het opvolgen van leerlingen en detecteren van problemen.

De open dialoog met leerlingen en ouders krijgt een waardevolle invulling door de open klassenraden in de derde graad, geregelde oudercontacten en de bereikbaarheid van de directie. Tijdens de open klassenraden krijgen leerlingen een reële stem en leren ze van elkaar. Naast deze klassenraden organiseert de school ook gesloten klassenraden om leerlingen te bespreken.

Binnen de verhoogde zorg is het vooral de adjunct-directeur die in samenspraak met leerlingen en ouders aangepaste maatregelen uitwerkt en de leerlingen opvolgt. In een aantal dossiers betreft de school eveneens het CLB. De school denkt momenteel na over het organiseren van een specifieke cel leerzorg. Het digitale leerlingvolgsysteem is in volle ontwikkeling. Tot voor kort bevatte het voornamelijk gegevens met betrekking tot de socio-emotionele begeleiding van leerlingen.

Doeltreffendheid Het planmatig werken van de school in het kader van 'Zorg voor leren' is efficiënt en zorgt er voor dat alle betrokkenen elkaar niet alleen ondersteunen maar eveneens op het naleven van de afspraken rond leerzorg. Het systeem van ondersteuning, oriëntering en heroriëntering blijkt, op basis van de uitstroomcijfers, voor de meeste leerlingen te werken.

Op het vlak van de leerbegeleiding heeft de school een cultuur van ontwikkelen, evalueren en aanpassen. Ze werkt kwaliteitsvol en betreft tevens de verschillende actoren. Een voorbeeld hiervan is de verdere verfijning van de open klassenraad. Momenteel neemt de school ook de werking van de zorgklas onder de loep, om blijvend te kunnen inspelen op een steeds groter wordende groep leerlingen. Daarnaast startte ze heel recentelijk een pilootproject op in verband met het leerlingvolgsysteem. Ze wil nagaan welke elektronische informatieverzameling zinvol, noodzakelijk en haalbaar is om de leerlingen op te volgen. Dat ze hierbij de sterkte van dialoog en de informele contacten wil blijven bewaken toont aan dat ze wat goed werkt, wil borgen.

De opvolging van leerlingen in de verhoogde zorg via het leerlingvolgsysteem is in volle ontwikkeling. De school wil via het systeem niet enkel zicht hebben op de afgesproken maatregelen, maar eveneens op het begeleidingsproces en de aanpassingen van maatregelen. De ontwikkelingen hierrond geven aan dat de school al relevante stappen heeft gezet in de uitwerking van een efficiënt werkend systeem.

De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van een krachtige leeromgeving op klasniveau legt de schoolleiding bij de leraren. Tot hiertoe ging ze weinig na hoe doeltreffend deze aanpak is in het kader van de brede basiszorg. Heel recentelijk gebeurde wel een nulmeting naar aanleiding van een pedagogische studiedag rond het M-decreet. Uit de doorlichting blijkt dat het uitwerken van een krachtige leeromgeving afhankelijk is van vakgroepen en zelfs van leraren. Niet alle vakken beschikken bovendien over de noodzakelijke leermiddelen of infrastructuur om een dergelijke leeromgeving te kunnen realiseren. Algemeen gezien is het contact tussen leerlingen en leraren echter wel laagdrempelig waardoor leerlingen makkelijk met vragen bij leraren terecht kunnen. De leraren zijn eveneens goed geïnformeerd over zorgleerlingen en de specifieke maatregelen zoals de tijdsaanduiding op examens.

Het talenbeleid wordt geconcretiseerd in een aantal doelstellingen. Aansluitend bij de noden van de leerlingen ligt het accent op het gebruik van het Standaardnederlands, het leerstoornissenbeleid en de aandacht voor taalvaardigheidsverwerving bij alle leerlingen. De opstart in 2007 ging gepaard met een intensief professionaliseringstraject waarbij alle leraren betrokken werden. Een aantal acties zijn nu structureel verankerd in de schoolwerking. Zorgvuldige communicatie op rapporten, bij B- en C-attesten en op de open klassenraden, aandacht voor duidelijke vraagstelling in toetsen en examens en taaltips tijdens de taalmaand zijn hier voorbeelden van. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat het taalgericht lesgeven een wisselende kwaliteit kent in de vakken.

Zo is er in de meeste vakken wel voldoende aandacht voor correct en toegankelijk cursusmateriaal, voor vaktaal en voor het leren in betekenisvolle contexten. Nog niet alle vakgroepen besteden evenwel aandacht aan het verwerven van schooltaal, het differentiëren op talig vlak en de taal in de evaluatiepraktijk. De verdere implementatie van het taalgericht vakonderwijs in alle vakken en graden en het gericht opvolgen van de resultaten van de acties blijven een uitdaging voor de school.

Ontwikkeling De school beseft dat ze, mede door het M-decreet, voor een aantal uitdagingen staat. Ze stelt vast dat de schoolbevolking sterk groeit, dat leerlingenstromen wijzigen en dat de vraag naar individuele studiebegeleiding stijgt. Uit het kwaliteitsonderzoek blijkt dat de school al zinvolle stappen zet om hierop te anticiperen. Een voorbeeld hiervan is het bundelen van informatie in het leerlingvolgsysteem. Het beleid organiseerde recentelijk ook een pedagogische studiedag rond het M-decreet. De studiedag is een duidelijke aanzet om alle leraren meer te betrekken in het zorgbeleid. Het directieteam wil echter voor haar personeel ook een goed evenwicht zoeken en de psychosociale belasting bewaken.

De school zet in op professionalisering. Een aantal leraren en vakgroepen volgden reeds individuele nascholingen. Ook de GON-begeleiders ondersteunen de leraren, bijvoorbeeld naar aanleiding van een geïntegreerde proef voor leerlingen met autisme. Zowel de leerlingdiensten, de directies als de leraren van de praktische vakken deelden expertise met medewerkers van een school voor buitengewoon onderwijs.

5.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk is structureel en participatief uitgewerkt. De school gebruikt momenteel zes evaluatiesystemen. Afhankelijk van de aard van het vak, het aantal lestijden per week en de onderwijsvorm koppelt ze aan elk vak een evaluatiesysteem. De schoolleiding levert doelgerichte inspanningen om de leerlingenresultaten systematisch te koppelen aan de leerbegeleiding. Hiermee concretiseert ze haar visie over de zorg voor het leren.

De inhoudelijke uitwerking van de evaluatiepraktijk legt de school in de handen van de vakgroepen en de leraren. Zij bepalen onder meer de opmaak van het vakrapport, de verhoudingen van de verschillende aspecten van de evaluatie en het aantal evaluaties. Zij dragen ook de verantwoordelijkheid voor de leerplangerichtheid van hun evaluatie. Over de evaluatie van de geïntegreerde proef, de onderzoekcompetenties en de stage zijn er geen schoolbrede afspraken. Er zijn doorgaans ook geen criteria om de gelijkgerichtheid te bevorderen. Daarnaast is de gebruikte terminologie eigen aan de evaluatie - proces-en productevaluatie - nog niet voor iedereen duidelijk. Hierdoor is de doelgerichte uitwerking van de evaluatiepraktijk binnen de vakken wisselend.

De school hanteert geen formele deliberatiecriteria. De klassenraad bespreekt elke leerling en besteedt veel aandacht aan de individuele situatie. De klassenraad stelt altijd het meest prospectieve attest voor. De resultaten van de gip, de stage en de onderzoekcompetenties zijn belangrijke elementen bij de eindbeslissing.

Ondersteuning De schoolleiding en de werkgroep evaluatie nemen de verantwoordelijkheid van de evaluatiepraktijk waar. De afspraken komen participatief tot stand en worden gecommuniceerd in beleidsdocumenten en via personeelsvergaderingen. Ook ouders en leerlingen zijn via het schoolreglement voldoende geïnformeerd over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en transparante manier via de periodieke rapporten, vakrapporten en oudercontacten.

De leraren registreren de evaluatiegegevens in een digitaal softwarepakket. Voor het gebruik ervan krijgen de leraren een opleiding, ondersteund met een draaiboek. De schoolleiding en de werkgroep evaluatie bieden tips en voorbeelden aan voor de opbouw en de formulering van de rapportcommentaren. Daarbij ligt de nadruk op duidelijke en positieve communicatie.

In de verschillende studiegebieden en vakgroepen houden de technisch adviseurs of de coördinatoren toezicht op de evaluatiepraktijk. In bepaalde vakken is de nood aan feedback en bijsturing soms reëel.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens onder meer over de leerprestaties, het vervolgonderwijs, de attestering, de opvolging van adviezen en de uitstroom. Daaruit blijkt dat zij over het algemeen gunstige resultaten kan voorleggen. De participatiegraad aan het vervolgonderwijs ligt rond het Vlaams gemiddelde, het studiesucces ligt rond of boven de referentiewaarden.

Doordat in een aantal vakken de evaluatiepraktijk echter onvoldoende leerplangericht is, is de attestering van de leerlingen niet altijd gebaseerd op een valide evaluatiepraktijk. De commentaren van de klassenraad en de vakken op de rapporten zijn goed onderbouwd. De adviezen, vermeld op de notulen, zijn eveneens sterk gemotiveerd.

De schoolleiding voert geen systematische controle van de evaluatiepraktijk binnen de vakken uit. Ze vertrouwt er immers op dat elke vakgroep en de leraren hun evaluatiepraktijk voldoende afstemmen op de leerplannen. Het erkenningsonderzoek stelt echter grote verschillen vast tussen en binnen de vakgroepen. Sommige vakgroepen en leraren hanteren duidelijke puntenverdelingen en beoordelingscriteria die afgestemd worden op de leerplandoelstellingen. Bij andere vakgroepen en leraren zijn dit nog grote werkpunten. De validiteit van de evaluatiepraktijk vertoont dus schakeringen. Vele leraren zijn zoekende om de vakattitudes op een aanvaardbare manier te integreren binnen de evaluatie.

De grote verscheidenheid aan evaluatie-instrumenten binnen bepaalde vakgroepen maken de evaluatie alleen maar complex. De bijsturing van de eigen onderwijspraktijk gebeurt, maar is vooral leraargebonden.

Over het algemeen geven de leraren voldoende feedback na de evaluatie, al gebeurt dit niet in alle vakken met evenveel diepgang. Minder goede resultaten geven doorgaans aanleiding tot ondersteunende initiatieven.

Bij de evaluatie van de stage en de geïntegreerde proef stelt de inspectie een wisselend beeld vast binnen de studierichtingen. Zo zijn bij bepaalde studierichtingen de leerplandoelstellingen zwak of niet opgenomen bij de opdrachtomschrijving, de stageactiviteitenlijst en in de evaluatie.

Ontwikkeling De schoolleiding en de werkgroep evaluatie bespreken jaarlijks de evaluatiesystemen en sturen bij waar nodig. De ontwikkelingen in de evaluatiepraktijk worden vooral ingegeven door de vernieuwde leerplannen, de bijscholingen en de aanbevelingen van de pedagogische begeleiding.

Evaluatie is geen expliciet aandachtspunt in het nascholingsplan. Toch is de schoolleiding zich ervan bewust dat de evaluatiepraktijk een werkpunt en een continue uitdaging blijft. De zinvolheid van examens voor bepaalde vakken vraagt nader onderzoek. In de evaluatie van de geïntegreerde proef binnen enkele opleidingen, zijn al wezenlijke stappen gezet op het vlak van transparantie en normering. Er is een aanzet merkbaar om dit door te trekken naar alle opleidingen en studierichtingen. De begripsverwarring tussen gespreide en permanente evaluatie en product- en procesevaluatie dient uitgeklaard te worden. Daarnaast wil de school uniformiteit krijgen in de vakrapporten.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Op de campus van de Vrije Sint-Lambertusscholen wordt een brede waaier van studierichtingen, die traditioneel tot de tweede en derde graad aso, bso of tso behoren, aangeboden. Samen vormen zij één school en bovendien een deel van een groter geheel, bestaande uit deze bovenbouw en de eerste graad. Deze laatste biedt op andere vestigingsplaatsen onderwijs aan.

Een sinds jaren stabiel directieteam, dat bestaat uit de drie directeurs van de bovenbouw, bijgestaan door een adjunct-directeur, vormt het dagelijks bestuur en neemt beslissingen op basis van consensus. Er is wekelijks overleg en een duidelijke verdeling van taken, die zowel specifiek per onderdeel als overkoepelend kunnen zijn. Het directieteam krijgt ondersteuning van de technisch adviseur-coördinator en de technische adviseurs voor de begeleiding van de technische en praktische vakken. Zij komen geregeld bij elkaar onder leiding van één van de directies, geven adviezen voor het beleid en zijn medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissingen van het directieteam. Een aantal diensten zoals financiën, ICT en personeelsbeheer krijgen vorm op het niveau van het overkoepelend pedagogisch geheel.

Het grote geheel van studierichtingen en onderwijsvormen is opgedeeld in kleinere gehelen, die aangestuurd worden door een groep graadcoördinatoren. Deze zijn ingedeeld op basis van het profiel van de studierichtingen in graadcoördinator beroepsniveau, technisch niveau of theoretisch niveau. Zij worden aangesteld door de directie en hebben een zekere autonomie. Dit middenkader houdt betreffende het pedagogisch beleid de vinger aan de pols. Zij staat de directie bij op pedagogisch en didactisch vlak inzake de organisatie van het schoolleven. Zij zorgt ook voor de doorstroming van informatie naar de directie en naar de graadgroepen toe en verzekeren de inspraak van personeel en leerlingen. De school stelt de graadcoördinatoren enkele uren vrij in hun lesopdracht.

Een functiebeschrijving vormt de basis van functioneringsgesprekken met de leraren. Uit de functioneringsgesprekken vloeien concrete afspraken voort.

Ondanks de complexe schoolstructuur, is de school erin geslaagd een heldere en werkbare organisatiestructuur op te zetten om de schoolwerking aan te sturen. Het organisatie-model van de school is al vele jaren in voege en heeft zijn dienst bewezen.

Visieontwikkeling De visie van de Vrije Sint-Lambertusscholen op onderwijs en opvoeding is gemeenschappelijk voor de eerste graad en de bovenbouw en steunt op de basispijlers ‘effectief voor leerlingen’, ‘zorgdragend’, ‘lerend als organisatie’, ‘participatief’ en ‘voorbij het nuttige’. Algemeen komen deze vijf pijlers erop neer dat Sint-Lambertus één maatschappelijk geëngageerde school wil zijn, die enerzijds jongeren wil helpen op te groeien tot persoonlijkheden met een evenwichtig geloofs-, verstands- en gevoelsleven en de daarbij behorende waarden en normen. Anderzijds wil ze haar leerlingen op het hoger onderwijs of op de arbeidsmarkt voorbereiden, zodat ze later als goede burgers hun rol in de maatschappij kunnen opnemen.

In de scholengemeenschap concretiseert een werkgroep visie en identiteit, waarin alle graden vertegenwoordigd zijn, deze algemene schoolvisie in concrete activiteiten en teksten.

De bovenbouwschool met haar brede waaier aan opleidingen profileert zich als één geheel en wordt zo ook beschouwd door leerlingen, leraren en ouders. De school bevordert bovendien via de organisatie van het schoolleven en een eigentijdse terminologie de gelijkwaardigheid van alle studierichtingen. De studierichtingen zijn ingedeeld volgens studiedomein (kunst en creatie, welzijn en maatschappij, economie en organisatie, wetenschap en techniek, taal en cultuur) en manieren van studeren (praktisch, toegepast-praktisch, toegepast-theoretisch en theoretisch).

Uit de onderzoeken betreffende de processen en de vakken blijkt dat de school er grotendeels in slaagt de basispijlers van haar visie waar te maken.

Besluitvorming Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de schoolraad, de ouderraad, het middenkader, het lerarenkorps en het ondersteunend personeel. De heldere organisatiestructuur en taakverdeling binnen de school bevorderen een participatieve besluitvormingscultuur. Naast de vakgroepen zijn er verschillende werkgroepen actief. De school besteedt veel aandacht aan de samenstelling van deze werkgroepen om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren.

De communicatie en informatiedoorstroming gebeuren via verschillende kanalen. Naast de beschikbare verslagen van de verschillende werkgroepen, houdt het directieteam het lerarenkorps via wekelijkse infomomenten op de hoogte van wat leeft in en buiten de school. Het participatierecht van de leerlingen krijgt op verschillende manieren vorm. Elke klas kiest een klassenverantwoordelijke die met de steun van de klassenleraar de stem van zijn klas laat horen in stuurgroepen onder leiding van een coördinator. Leerlingen van de derde graad krijgen de gelegenheid de open klassenraden bij te wonen en actief te participeren.

Kwaliteitszorg De kwaliteitszorg is uitgewerkt voor het geheel van de Vrije Sint-Lambertusscholen. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. Het beleid wil daarbij alle personeelsleden betrekken en alle domeinen en processen van de schoolwerking bestrijken. Dat gebeurt aan de hand van een meerjaarlijkse integrale kwaliteitszorgcyclus en jaaractieplannen. Een werkgroep integrale kwaliteitszorg (IKZ) zorgt voor de coördinatie ervan. Momenteel is de IKZ-cyclus voor de schooljaren 2008-2014/15 afgerond en geëvalueerd en werkt de school aan het beleidsplan voor de cyclus 2015-2021/22. De personeelsleden hebben daartoe aan een kwaliteitsbevraging deelgenomen. Tot nu toe lag de klemtoon van de kwaliteitszorg grotendeels op de processen op schoolniveau. Dat heeft tot heel wat bijsturingen geleid om de schoolwerking effectiever te maken. Uit de onderzoeken blijkt dat er inzake kwaliteitszorg nog verdere stappen mogelijk zijn wat betreft de leerplanrealisatie binnen sommige vakken en het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. Ook de evaluatiepraktijk volgt in een aantal vakken nog te weinig de schoolvisie op leerplangericht evalueren.

De bovenbouwschool verzamelt data uit verschillende bronnen om een zicht te krijgen op de schoolwerking. Zo worden de resultaten van de zelfevaluatie van de vakgroepen, van de bevraging van de leerlingen en de beschikbare of zelf verzamelde cijfergegevens ingezet om verbeterpunten te detecteren.

De openheid van de school voor (externe) feedback en de constante zoektocht naar de optimalisering van de schoolwerking blijkt niet alleen uit de responsiviteit van de school tijdens de doorlichting, maar ook uit de resultaten van de onderzochte processen.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom.
- De infrastructuur en uitrusting voor mode.
- De infrastructuur en uitrusting voor bio-esthetiek.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor een open leer- en leefklimaat.
- De zorg voor de leerlingen.
- De betrokkenheid van het schoolteam.
- De begeleiding van beginnende leraren.
- De actieve betrokkenheid van de leerlingen tijdens de klassenraden van de derde graad.

Wat betreft het algemeen beleid

- De organisatiestructuur van de school.
- De specifieke aandacht voor de gelijkwaardigheid van de studierichtingen.
- De openheid voor externe evaluaties.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De materiële uitrusting voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De aandacht voor taalgericht vakonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doeltreffendheid van het aansturen en opvolgen van het vakgroepoverleg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor bio-esthetiek in tso derde graad Schoonheidsverzorging (opvolging inspectie).
- De woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- De organisatie van de stage volgens omzendbrief SO/2015/01.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Schoonheidsverzorging		bio-esthetiek

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-02-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Chris VAN WOENSEL de inspecteur-verslaggever	Jef VAN EYNDE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	